

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 192 (XXXVI) — Nr. 1223

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 5 decembrie 2024

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
1.508. — Hotărâre privind transmiterea unei părți de imobil din proprietatea privată a statului în proprietate publică, înscrierea în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și transmiterea din administrarea Ministerului Afacerilor Externe în administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în vederea realizării lucrării de utilitate publică de interes național „Legătura rețelei de metrou cu Aeroportul Internațional Henri Coandă — Otopeni (Magistrala 6. 1 Mai—Otopeni)”	2–3
1.509. — Hotărâre privind modificarea codului de clasificare și actualizarea valorii de inventar a unui bun imobil aflat în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Finanțelor — Agenția Națională de Administrare Fiscală, prin Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Ploiești, și trecerea acestuia în domeniul public al municipiului Roșiori de Vede, județul Teleorman, precum și modificarea anexei nr. 9 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului	3–4
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
M.256. — Ordin al ministrului apărării naționale pentru aprobarea Normelor specifice privind organizarea și conducerea contabilității în Ministerul Apărării Naționale.....	5
7.479. — Ordin al ministrului educației pentru aprobarea Standardelor minime privind organizarea activităților de evaluare continuă și evaluare sumativă a studenților....	6–7
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 19 din 21 octombrie 2024 (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii)	8–16

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind transmiterea unei părți de imobil din proprietatea privată a statului în proprietate publică, înscrierea în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și transmiterea din administrarea Ministerului Afacerilor Externe în administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în vederea realizării lucrării de utilitate publică de interes național „Legătura rețelei de metrou cu Aeroportul Internațional Henri Coandă — Otopeni (Magistrala 6. 1 Mai—Otopeni)”

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 288, art. 296 alin. (1) și (7), art. 298 și al art. 299 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 867 și 869 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — (1) Se aprobă transmiterea unei părți de imobil în suprafață de 807 mp proprietate privată a statului, având datele de identificare prevăzute în anexa nr. 1 care face parte integrantă din prezenta hotărâre, în proprietate publică a statului și administrarea Ministerului Afacerilor Externe, declarându-se ca bun de interes public național.

(2) Se aprobă înscrierea în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului a părții de imobil prevăzută la alin. (1) și transmiterea acesteia din administrarea Ministerului Afacerilor Externe în administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în vederea realizării lucrării de utilitate publică de interes național „Legătura rețelei de metrou cu Aeroportul Internațional Henri Coandă — Otopeni (Magistrala 6. 1 Mai—

Otopeni)”, potrivit anexei nr. 2 care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Predarea-primirea părții din imobilul prevăzută la art. 1 se face pe bază de protocol încheiat între părțile interesate, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

Art. 3. — Ministerul Transporturilor și Infrastructurii și Ministerul Afacerilor Externe vor actualiza în mod corespunzător datele din evidența cantitativ-valorică și, împreună cu Ministerul Finanțelor, vor opera modificările necesare în anexele corespunzătoare la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu modificările și completările ulterioare.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,

Marian Neacșu

Ministrul transporturilor și infrastructurii,

Sorin-Mihai Grindeanu

Ministrul afacerilor externe,

Luminița-Teodora Odobescu

Ministrul finanțelor,

Marcel-Ioan Boloș

București, 27 noiembrie 2024.

Nr. 1.508.

ANEXA Nr. 1

DATELE DE IDENTIFICARE

ale unei părți din imobilul aflat în domeniul privat al statului și în administrarea Ministerului Afacerilor Externe, care se transferă în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Afacerilor Externe

Nr. crt.	Nr. MFP (nr. inventar)	Denumirea imobilului/categoria de folosință	Adresa	Suprafață de teren care se transferă/Număr carte funciară	Nr. MFP teren care se transferă	Valoarea de inventar a suprafeței care se transferă (lei)	Codul de clasificare atribuit ulterior transferului	Persoana juridică care administrează imobilul/CUI
1	INVPPS-431-2015 (parțial)	Teren	Șos. Kiseleff nr. 61, sectorul 1, București	807 mp CF.213438	Se va atribui.	6.601.583	8.29.06	Ministerul Afacerilor Externe (CUI 4266863)

DATELE DE IDENTIFICARE

ale unui imobil aflat în domeniul public al statului care se transmite din administrarea Ministerului Afacerilor Externe în administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în vederea realizării de către Metrorex — S.A. a obiectivului de investiții „Legătura rețelei de metrou cu Aeroportul Internațional Henri Coandă — Otopeni (Magistrala 6. 1 Mai—Otopeni)”

Nr. crt.	Nr. MFP	Codul de clasificare	Denumirea imobilului/ Categoria de folosință	Adresa	Suprafața de teren care se transferă/ Număr carte funciară	Valoarea de inventar a suprafeței care se transferă (lei)	Codul de clasificare atribuit ulterior transferului	Persoana juridică de la care se transmite imobilul/CUI	Persoana juridică la care se transmite imobilul/CUI
1	Atribuit conform anexei nr. 1	8.29.06	Teren	Șos. Kiseleff nr. 61, sector 1, București	807 mp CF.213438	6.601.583	8.11.01	Ministerul Afacerilor Externe (CUI 4266863)	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (CUI 13633330)

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind modificarea codului de clasificare și actualizarea valorii de inventar a unui bun imobil aflat în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Finanțelor — Agenția Națională de Administrare Fiscală, prin Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Ploiești, și trecerea acestuia în domeniul public al municipiului Roșiori de Vede, județul Teleorman, precum și modificarea anexei nr. 9 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului

Având în vedere prevederile art. 21 și 22 din Ordonanța Guvernului nr. 81/2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice, aprobată prin Legea nr. 493/2003, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 2 alin. (1) din anexa nr. 1 „Norme tehnice pentru întocmirea și actualizarea inventarului bunurilor din domeniul public al statului”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.176/2024,

în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 288 alin. (1) și al art. 292 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 869 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă modificarea codului de clasificare și actualizarea valorii de inventar a unui bun imobil aflat în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Finanțelor — Agenția Națională de Administrare Fiscală, prin Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Ploiești, precum și modificarea anexei nr. 9 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu modificările și completările ulterioare, conform anexei nr. 1.

Art. 2. — Se aprobă trecerea bunului imobil, prevăzut la art. 1, având datele de identificare prevăzute în anexa nr. 2, din domeniul public al statului și din administrarea Ministerului Finanțelor — Agenția Națională de Administrare Fiscală, prin Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Ploiești, în domeniul public al municipiului Roșiori de Vede, județul

Teleorman, în scopul reabilitării și modernizării imobilului în vederea extinderii spațiilor funcționale necesare Primăriei Municipiului Roșiori de Vede, în condițiile legii.

Art. 3. — Predarea-preluarea imobilului prevăzut în anexa nr. 2 se face pe bază de protocol, încheiat între părțile interesate, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

Art. 4. — Ministerul Finanțelor — Agenția Națională de Administrare Fiscală, prin Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Ploiești, își va actualiza în mod corespunzător datele din evidența cantitativ-valorică și de cadastru și, împreună cu Ministerul Finanțelor, va opera modificările corespunzătoare în anexa nr. 9 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 5. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:
Ministrul finanțelor,
Marcel-Ioan Boloș
p. Ministrul dezvoltării,
lucrărilor publice și administrației, interimar,
Marin Țole,
secretar de stat

București, 27 noiembrie 2024.
Nr. 1.509.

DATELE DE IDENTIFICARE

ale bunului imobil pentru care se modifică codul de clasificare și valoarea de inventar, proprietate publică a statului, aflat în administrarea Ministerului Finanțelor — Agenția Națională de Administrare Fiscală, prin Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Ploiești

Nr. de identificare MF	Codul de clasificare	Tipul bunului	Denumirea bunului imobil	Elemente-cadru de descriere tehnică CF Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.718/2011	Adresa bunului imobil	Vecinătăți	Anul dobândirii/dării în folosință	Valoarea de inventar — lei —	Data la care bunul este înregistrat cu valoarea de inventar din col. 9 în evidența financiar-contabilă	Titularul dreptului de administrare și ordonatorul principal de credite	Situația juridică	
											Baza legală	Administrare/Concesione/Folosință gratuită/închiriere
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
39125	8.29.08	Imobil	Cădire sediul AFP Roșiori de Vede	Suprafața construită = 205,2 mp suprafața desfășurată = 205,2 mp regim de înălțime = parter Carte funciară 27739-C1	Țara: România; județul Teleorman; municipiul Roșiori de Vede; str. Sf. Teodor nr. 1	N, E, V — teren domeniului public al Primăriei Roșiori de Vede, str. Sf. Teodor	1990/1951	121621	31.12.2022	Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Ploiești/Ministerul Finanțelor	Protocol nr. 7.134/28.11.1990, Hotărârea Guvernului nr. 520/2013	Administrare

ANEXA Nr. 2

DATELE DE IDENTIFICARE

ale bunului imobil care se transmite din domeniul public al statului român și din administrarea Ministerului Finanțelor — Agenția Națională de Administrare Fiscală, prin Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Ploiești, în domeniul public al municipiului Roșiori de Vede, județul Teleorman

Nr. de identificare MF	Codul de clasificare	Tipul bunului	Denumirea bunului imobil	Elemente-cadru de descriere tehnică CF Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.718/2011	Adresa bunului imobil	Vecinătăți	Anul dobândirii/dării în folosință	Valoarea de inventar — lei —	Data la care bunul este înregistrat cu valoarea de inventar din col. 9 în evidența financiar-contabilă	Titularul dreptului de administrare și ordonatorul principal de credite	Situația juridică		Persoana juridică la care se transmite imobilul/CUI	
											Baza legală	Administrare/Concesione/Folosință gratuită/închiriere		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
39125	8.29.08	Imobil	Cădire sediul AFP Roșiori de Vede	Suprafața construită = 205,2 mp suprafața desfășurată = 205,2 mp regim de înălțime = parter Carte funciară 27739-C1	Țara: România; județul Teleorman; municipiul Roșiori de Vede; str. Sf. Teodor nr. 1	N, E, V — teren domeniului public al Primăriei Roșiori de Vede, str. Sf. Teodor	1990/1951	121.621	31.12.2022	Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Ploiești/Ministerul Finanțelor	Protocol nr. 7.134/28.11.1990, Hotărârea Guvernului nr. 520/2013	Administrare	Statul român, administrarea Ministerului Finanțelor — Agenția Națională de Administrare Fiscală, prin Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Ploiești Cod fiscal 4229610	Municipiul Roșiori de Vede, județul Teleorman, domeniul public Cod fiscal 4652694

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

ORDIN

pentru aprobarea Normelor specifice privind organizarea și conducerea contabilității în Ministerul Apărării Naționale

Pentru aplicarea unitară în Ministerul Apărării Naționale a prevederilor art. 1 alin. (2) din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale pct. 1.1 al cap. I, pct. 2.1.6.2 al cap. III și ale pct. 1.5 al cap. IV din Normele metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.917/2005, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 4 alin. (2) și (3) din Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.634/2015 privind documentele financiar-contabile, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 40 alin. (1) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul apărării naționale emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă Normele specifice privind organizarea și conducerea contabilității în Ministerul Apărării Naționale, prevăzute în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă:

a) Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.73/1997¹ pentru aprobarea Normelor generale privind organizarea și conducerea contabilității în Ministerul Apărării Naționale;

b) Ordinul ministrului de stat, ministrul apărării naționale, nr. M.8/1999² pentru aprobarea „Instrucțiunilor privind organizarea și conducerea evidenței cantitativ-valorice a bunurilor aflate în administrarea Ministerului Apărării Naționale — la pace —”, cu modificările și completările ulterioare;

c) Ordinul ministrului apărării nr. M.205/2006³ privind aprobarea Planului de conturi analitice de gradul III pentru unitățile militare din Ministerul Apărării Naționale, cu modificările ulterioare.

Art. 3. — (1) Ordinul ministrului de stat, ministrul apărării naționale, nr. M.93/1999⁴ pentru aprobarea „Normelor metodologice pentru întocmirea și utilizarea formularelor specifice privind activitatea financiară și contabilă și modelele acestora”, cu modificările ulterioare, se abrogă în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului ordin.

(2) În termenul prevăzut la alin. (1), structurile cu atribuții de reglementare din Ministerul Apărării Naționale aprobă prin dispoziție modelul, numărul de exemplare, circuitul, precum și modul de întocmire și utilizare a formularelor privind intrarea, depozitarea, evidența, mișcarea și ieșirea bunurilor, specifice fiecărui domeniu de activitate, cu avizul șefului Direcției generale financiar-contabile.

Art. 4. — Prezentul ordin intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2025.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul apărării naționale,

Eduard Bachide,

secretar de stat

București, 21 noiembrie 2024.

Nr. M.256.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1223 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

¹ Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.73/1997 nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, deoarece avea ca obiect reglementări din domeniile apărării și securității naționale.

² Ordinul ministrului de stat, ministrul apărării naționale, nr. M.8/1999 nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, deoarece avea ca obiect reglementări din domeniile apărării și securității naționale.

³ Ordinul ministrului apărării nr. M.205/2006 nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, deoarece avea ca obiect reglementări din domeniile apărării și securității naționale.

⁴ Ordinul ministrului de stat, ministrul apărării naționale, nr. M.93/1999 nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, deoarece avea ca obiect reglementări din domeniile apărării și securității naționale.

MINISTERUL EDUCAȚIEI

ORDIN
pentru aprobarea Standardelor minime
privind organizarea activităților de evaluare continuă
și evaluare sumativă a studenților

În conformitate cu art. 32 alin. (2), art. 33 alin. (12), art. 71 alin. (4) și art. 129 alin. (11) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere Referatul de aprobare nr. 540/DGIU din 18.11.2024,
în temeiul prevederilor art. 13 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 731/2024
privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, cu modificările ulterioare,

ministrul educației emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă Standardele minime privind organizarea activităților de evaluare continuă și evaluare sumativă a studenților, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prevederile prezentului ordin se duc la îndeplinire de către Direcția generală învățământ universitar, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior și instituțiile de învățământ superior.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației,
Gigel Paraschiv,
secretar de stat

București, 27 noiembrie 2024.

Nr. 7.479.

ANEXĂ

STANDARDE MINIME
privind organizarea activităților de evaluare continuă și evaluare sumativă a studenților

Art. 1. — (1) Statul garantează pentru toți studenții din România un proces de învățământ accesibil și incluziv în ceea ce privește admiterea, parcurgerea și finalizarea studiilor.

(2) Organizarea și funcționarea învățământului superior din România au la bază principiul fundamental al nediscriminării și asigurării egalității de șanse, precum și respectarea principiilor învățării și predării centrate pe student.

(3) Utilizarea în condițiile legii a resurselor electronice, informatice și de comunicații specifice în activitățile de învățământ și/sau de cercetare respectă standardele de calitate elaborate și aprobate de către Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS).

Art. 2. — (1) Activitatea de evaluare sumativă, precum și activitatea de evaluare continuă a rezultatelor învățării reprezintă procesele prin care se determină dacă un student a dobândit cunoștințele, abilitățile, responsabilitatea și autonomia necesare într-un anumit domeniu de studiu.

(2) Activitatea de evaluare sumativă, care poate fi de tip examen, colocviu, verificare etc., se realizează la intervale mai mari de timp, de obicei la final de semestru sau în cadrul examenelor de finalizare a studiilor, pentru fiecare ciclu de studii universitare.

(3) Activitatea de evaluare continuă este un proces de monitorizare și apreciere a progresului studenților, prin teste, evaluări intermediare, proiecte, teme individuale și/sau de echipă, prezentări, referate sau alte forme de evaluare a rezultatelor așteptate ale învățării, care se realizează în mod obligatoriu în timpul semestrului. Activitatea de evaluare continuă este descrisă explicit în fișa disciplinei, inclusiv cu menționarea ponderii sale în evaluarea finală a disciplinei.

Art. 3. — (1) Activitățile de evaluare continuă și evaluare sumativă se realizează în condițiile întâlnirii nemijlocite a studenților cu cadrele didactice și de cercetare în spațiul universitar, diferențiat pentru formele de organizare ale programelor de studii și în raport cu domeniile de studii, precum și cu ciclurile de studii, conform legislației în vigoare. Aceste evaluări au rolul de a confirma oficial atingerea rezultatelor învățării pentru disciplina și programul de studiu în cauză, în raport cu un standard specificat în fișa disciplinei.

(2) Evaluarea continuă și evaluarea sumativă se desfășoară potrivit unei metodologii proprii elaborate de către fiecare instituție de învățământ superior cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

(3) Metodologia proprie definește procesul de evaluare, incluzând condițiile generale de evaluare, procedura de desfășurare, instrumentele de evaluare utilizate (de exemplu: teste scrise, prezentări, proiecte practice etc.), standardele specifice de evaluare, precum și criteriile de notare. De asemenea, metodologia prevede măsuri clare și transparente pentru asigurarea integrității academice, cum ar fi prevenirea plagiatului și sancțiunile aplicabile în cazul încălcării normelor de etică.

(4) Activitățile de evaluare continuă și evaluare sumativă pot fi organizate și în regim online, doar în cazurile prevăzute de lege. Formele și metodele de evaluare vor fi prevăzute obligatoriu în fișa disciplinei.

(5) În cadrul procesului de evaluare sumativă de tip examen se va asigura mereu prezența a cel puțin două cadre didactice.

Art. 4. — (1) Instituțiile de învățământ superior care desfășoară activități de evaluare continuă și evaluare sumativă față în față au următoarele obligații:

a) să asigure un cadru adecvat pentru utilizarea metodelor de evaluare continuă și evaluare sumativă în condițiile întâlnirii nemijlocite în spațiul universitar a studenților cu cadrele didactice și de cercetare, care implică utilizarea resurselor electronice, informatice și de comunicații specifice;

b) să asigure personal didactic specializat, inclusiv în utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicații, care să ofere suportul necesar pentru o bună desfășurare a activităților de evaluare continuă și evaluare sumativă;

c) să elaboreze metodologia proprie privind activitățile de evaluare continuă și evaluare sumativă, care să fie publică pe site-ul instituției de învățământ superior, în vederea asigurării transparenței și corectitudinii procesului de evaluare;

d) să asigure, în organizarea acestor activități, condițiile și resursele materiale necesare unei bune desfășurări, după caz, cu asigurarea accesului echitabil al tuturor studenților, inclusiv al studenților cu dizabilități, respectiv al celor cu cerințe educaționale speciale, la mijloacele tehnice și informatice necesare pentru a accesa gratuit și adecvat platformele informatice și resursele digitale. Instituția va pune la dispoziție dispozitive și tehnologii asistive acolo unde este necesar, asigurând un mediu de evaluare incluziv și adaptat nevoilor studenților.

(2) Instituțiile de învățământ superior care desfășoară activități de evaluare continuă și evaluare sumativă în regim online au următoarele obligații:

a) să asigure un cadru adecvat pentru desfășurarea activităților de evaluare continuă și sumativă, implicând utilizarea resurselor electronice, informatice și de comunicații specifice, astfel încât interacțiunea dintre studenți și cadrele didactice și de cercetare să fie eficientă și corespunzătoare;

b) să asigure personal didactic specializat, inclusiv în utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicații, care să ofere suportul necesar pentru o bună desfășurare a activităților de evaluare continuă și evaluare sumativă;

c) să elaboreze metodologia proprie privind activitățile de evaluare continuă și evaluare sumativă, care să fie publică pe site-ul instituției de învățământ superior, în vederea asigurării transparenței și corectitudinii procesului de evaluare;

d) să utilizeze, în organizarea activităților de evaluare, tehnologiile informaționale și de comunicații care asigură suportul necesar unei bune desfășurări;

e) să se asigure că toți studenții au acces la mijloacele tehnice și informatice necesare pentru a accesa gratuit și corespunzător platformele informatice și resursele digitale utilizate în cadrul procesului de evaluare;

f) să asigure accesul securizat la platformele informatice și să mențină o comunicare sigură și transparentă cu studenții, utilizând exclusiv adrese de e-mail instituționale, în vederea protejării datelor personale și asigurării integrității academice.

(3) În procesul de evaluare în regim online, examenul oral este înregistrat integral audio-video și arhivat la nivelul facultății, în conformitate cu prevederile legale.

(4) Accesul la aceste înregistrări este restricționat și se realizează exclusiv în scopul verificării și asigurării corectitudinii evaluării, precum și al soluționării contestațiilor, cu respectarea normelor de protecție a datelor cu caracter personal, respectiv a integrității academice. Termenul de păstrare a acestor înregistrări se stabilește la nivelul fiecărei facultăți/fiecărui departament.

Art. 5. — Utilizarea resurselor electronice, informatice și de comunicații specifice în activitățile de evaluare continuă și evaluare sumativă atât în regim față în față, cât și online se realizează în conformitate cu următoarele standarde minime:

a) asigurarea unui mediu sigur și securizat de evaluare, prin utilizarea unor platforme informatice care să garanteze protecția datelor cu caracter personal și prevenirea accesului neautorizat;

b) posibilitatea verificării originalității lucrărilor supuse evaluării, prin utilizarea unor sisteme software specializate de detectare a plagiatului;

c) asigurarea unei evaluări facile din punct de vedere logistic, prin utilizarea unor soluții informatice care să permită desfășurarea eficientă și fără întreruperi a procesului de evaluare.

Art. 6. — La elaborarea proiectelor prevăzute în cazul examenelor se vor avea în vedere modalități de verificare a originalității în vederea menținerii unor standarde academice riguroase, prin detectarea plagiatului și asigurarea autenticității lucrărilor elaborate de către studenți. Aceste metode includ, dar fără a se limita la: detectarea plagiatului, analiza detaliată a surselor citate, asigurarea autenticității lucrărilor elaborate de către studenți. În situațiile în care cadrele didactice constată existența plagiatului sau a altor forme de încălcare a integrității academice se vor aplica măsuri în conformitate cu legislația în vigoare și cu regulamentele interne ale instituției.

Art. 7. — Părțile implicate în evaluările sumative organizate pentru examenul de finalizare a studiilor, în special personalul didactic și studenții, sunt informate cu privire la metodele de evaluare care pot implica utilizarea resurselor electronice, informatice și de comunicații specifice, precum și la criteriile generale de notare, respectiv cu privire la procedurile de contestare a rezultatelor evaluării.

Art. 8. — (1) În vederea asigurării unor metode de evaluare riguroase și relevante, instituțiile de învățământ superior pun la dispoziția studenților instrumente de oferire a feedbackului cu privire la procesul de evaluare, fiind asigurată anonimitatea studenților care participă la procesul de evaluare.

(2) Feedbackul colectat va fi utilizat pentru revizuirea și îmbunătățirea metodelor de evaluare, contribuind la creșterea calității procesului educațional și la sporirea obiectivității evaluărilor.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 19

din 21 octombrie 2024

Dosar nr. 1.598/1/2024

Corina-Alina Corbu	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag	— președintele Secției I civile
Marian Budă	— președintele delegat al Secției a II-a civile
Elena-Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Eleni Cristina Marcu	— președintele delegat al Secției penale
Lavinia Curelea	— judecător la Secția I civilă
Adina Georgeta Nicolae	— judecător la Secția I civilă
Beatrice Ioana Nestor	— judecător la Secția I civilă
Andrei Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu	— judecător la Secția I civilă
Mirela Vișan	— judecător la Secția I civilă
Cristina Truțescu	— judecător la Secția I civilă
Denisa Livia Băldean	— judecător la Secția I civilă
Diana Florea Burgazli	— judecător la Secția I civilă
Dorina Zeca	— judecător la Secția I civilă
Maricel Nechita	— judecător la Secția I civilă
Gheorghe Liviu Zidaru	— judecător la Secția I civilă
Liviu Eugen Făget	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Glodeanu	— judecător la Secția I civilă
Rodica Zaharia	— judecător la Secția a II-a civilă
Mihaela Mîneran	— judecător la Secția a II-a civilă
Ștefania Dragoș	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ionel Florea	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Valerica Voica	— judecător la Secția penală
Lia Savonea	— judecător la Secția penală

1. Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 1.598/1/2024 este legal constituit conform dispozițiilor art. 516 alin. (1) din Codul de

procedură civilă și ale art. 31 alin. (3) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror-șef al Secției judiciare Antonia Eleonora Constantin.

4. La ședința de judecată participă doamna Mihaela Lorena Repana, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 32 din Regulament.

5. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ia în examinare recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Pitești, ce formează obiectul Dosarului nr. 1.598/1/2024.

6. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că au fost depuse la dosar raportul întocmit de judecătorii-raportori, precum și punctul de vedere al Ministerului Public.

7. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele completului, acordă cuvântul asupra recursului în interesul legii reprezentantei procurorului general.

8. Doamna procuror Antonia Eleonora Constantin precizează că nu mai susține inadmisibilitatea recursului în interesul legii după apariția Legii nr. 223/2024 pentru modificarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, precum și pentru modificarea art. 24 din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989 (*Legea nr. 223/2024*), întrucât modificarea legislativă intervenită ulterior sesizării instanței supreme nu impiedică asupra soluției pe fondul recursului în interesul legii, așa cum s-a precizat și în raportul întocmit în cauză de judecătorii-raportori. Prin urmare, solicită admiterea recursului în interesul legii și pronunțarea unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii în problema de drept sesizată, arătând că Ministerul Public apreciază ca fiind în litera și spiritul legii cea de-a doua orientare jurisprudențială prezentată în sesizarea cu recurs în interesul legii, care corespunde intervenției legislative realizate prin Legea nr. 223/2024.

9. Nefiind întrebări pentru reprezentanta Ministerului Public, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele completului, declară dezbaterile închise, iar completul rămâne în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție. Problema de drept soluționată diferit de instanțele judecătorești

10. Prin Hotărârea nr. 17 din 11 iulie 2024, Colegiul de conducere al Curții de Apel Pitești a sesizat instanța supremă cu

soluționarea recursului în interesul legii ce vizează următoarea problemă de drept:

Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 35 alin. (1) și (3) raportat la art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, respectiv determinarea grilei notariale incidente în ipoteza în care instanța stabilește atât existența dreptului la acordarea măsurilor reparatorii, cât și numărul de puncte care se acordă persoanei îndreptățite.

11. Recursul în interesul legii a fost înregistrat la Înalta Curte de Casație și Justiție la 17 iulie 2024, formându-se Dosarul nr. 1.598/1/2024, cu termen de soluționare la data de 21 octombrie 2024.

II. Dispozițiile legale supuse interpretării

12. Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 165/2013), forma în vigoare la data sesizării instanței supreme:

„**Art. 21.** — (...) (6) Evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri se exprimă în puncte și se face prin aplicarea grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii deciziei de către Comisia Națională, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia. Un punct are valoarea de un leu. (...)”

„**Art. 35.** — (1) Deciziile emise cu respectarea prevederilor art. 33 și 34 pot fi atacate de persoana care se consideră îndreptățită la secția civilă a tribunalului în a cărui circumscripție se află imobilul, în termen de 30 de zile de la data comunicării¹. (...)”

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1) și (2), instanța judecătorească se pronunță asupra existenței și întinderii dreptului de proprietate și dispune restituirea în natură sau, după caz, acordarea de măsuri reparatorii în condițiile prezentei legi. (...)”

III. Orientările jurisprudențiale divergente

13. Autorul sesizării a arătat că problema de drept a fost soluționată diferit la nivelul instanțelor naționale, existând practică judiciară neunitară referitoare la modalitatea de evaluare a imobilelor, în cazul în care, anulând decizia de invalidare, instanța de judecată stabilește atât existența dreptului la acordarea măsurilor reparatorii, cât și numărul de puncte compensatorii care se acordă persoanei îndreptățite.

14. Astfel, **într-o primă orientare jurisprudențială** s-a apreciat că este aplicabilă grila notarială din anul anterior emiterii deciziei de invalidare, în vederea aplicării unui sistem unitar de evaluare, întrucât art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 nu distinge după cum decizia administrativă este de validare, validare parțială sau invalidare.

15. Pe de altă parte, art. 21 alin. (8) din aceeași lege stabilește evaluarea ca fiind o etapă anterioară validării sau invalidării deciziei entității investite de lege și, după caz, aprobării punctajului stabilit potrivit art. 21 alin. (7) din Legea nr. 165/2013.

16. În sensul acestei orientări jurisprudențiale autorul sesizării a atașat memoriului de recurs în interesul legii decizii definitive ale curților de apel Pitești, Constanța, Brașov, Oradea, Bacău, Galați și Alba Iulia, după cum urmează: Decizia nr. 4.681 din 14 noiembrie 2022, pronunțată de Curtea de Apel Pitești — Secția I civilă în Dosarul nr. 151/109/2021; Decizia nr. 76/C din

9 aprilie 2024 în Dosarul nr. 1.138/118/2023 și Decizia nr. 106/C din 26 aprilie 2024 în Dosarul nr. 5.588/118/2020, ambele pronunțate de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă; Decizia nr. 247 din 15 februarie 2023, pronunțată de Curtea de Apel Brașov — Secția civilă în Dosarul nr. 1.035/62/2021; Decizia nr. 1.120 din 27 octombrie 2021 în Dosarul nr. 93/83/2021 și Decizia nr. 53 din 22 ianuarie 2024 în Dosarul nr. 3.665/111/2020, ambele pronunțate de Curtea de Apel Oradea — Secția civilă; Decizia nr. 494 din 19 iunie 2023, pronunțată de Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă în Dosarul nr. 2.043/103/2021; Decizia nr. 209 din 16 noiembrie 2022 în Dosarul nr. 1.061/113/2020, Decizia nr. 201 din 1 noiembrie 2023 în Dosarul nr. 1.516/113/2022, Decizia nr. 118 din 19 iunie 2023 în Dosarul nr. 946/91/2022, Decizia nr. 28 din 15 februarie 2024 în Dosarul nr. 1.509/113/2022 și Decizia nr. 194 din 31 octombrie 2023 în Dosarul nr. 1.741/91/2022, toate pronunțate de Curtea de Apel Galați — Secția I civilă; Decizia nr. 2.098 din 29 iunie 2023, pronunțată de Curtea de Apel Alba Iulia — Secția I civilă în Dosarul nr. 3.496/3/2021.

17. **Într-o a doua orientare jurisprudențială** s-a reținut că evaluarea imobilului se face prin raportare la valoarea înscrisă în grila notarială valabilă anului precedent celui în care, pentru prima dată, se procedează la evaluarea imobilului fie de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, fie de către instanța de judecată.

18. Atât în situația în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor nu emite o decizie, cât și atunci când emite o decizie de invalidare, instanța este chemată să examineze și să stabilească existența sau inexistența îndreptăririi la măsuri reparatorii, întinderea acestora, precum și numărul de puncte compensatorii.

19. Pentru identitate de raționament, deoarece în ambele situații instanța este cea care soluționează pe fond notificarea, raportarea nu se poate face decât la grila notarială din anul anterior evaluării imobilului.

20. Dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 se referă la evaluarea bunurilor pentru care se acordă despăgubiri. Prin urmare, nu se poate susține că legiuitorul nu a făcut o distincție, prevederile art. 21 alin. (6) referindu-se în mod clar la o decizie de compensare, întrucât numai în această situație se procedează la evaluare.

21. Voința legiuitorului a fost ca persoana îndreptățită să fie despăgubită la o valoare cât mai apropiată de momentul despăgubirii, în acest sens fiind și dezlegările Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept date prin Decizia nr. 9 din 21 februarie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 326 din 4 aprilie 2022, Decizia nr. 57 din 3 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1162 din 5 decembrie 2022, și Decizia nr. 48 din 26 iunie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 13 septembrie 2023.

22. Instanțele au reținut aplicarea în cauze a dezlegărilor date de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin Decizia nr. 57 din 3 octombrie 2022, conform căroră aplicarea grilei notariale valabile pentru anul precedent pronunțării hotărârii judecătorești nu se justifică legal în ipoteza în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor și-a îndeplinit obligația legală de a emite decizie de compensare (a se vedea paragrafele 135 și 136 din decizie). Altfel spus, în măsura în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor nu a emis o astfel de

¹ Forma existentă la data formulării sesizării (11 iulie 2024) și, respectiv, a înregistrării acesteia pe rolul instanței supreme (17 iulie 2024). Ulterior, prin art. I pct. 2 din Legea nr. 223/2024 pentru modificarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, precum și pentru modificarea art. 24 din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 693 din 17 iulie 2024, dispozițiile art. 35 alin. (1) au fost completate, în sensul că a mai fost adăugată o ipoteză legală, și anume: „În procedura judecătorească, cuantumul despăgubirilor se va stabili prin raportare la grila notarială valabilă în anul anterior pronunțării hotărârii judecătorești.”

decizie de compensare, devin relevante dezlegările de drept date de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al Înaltei Curți de Casație și Justiție prin Decizia nr. 9 din 21 februarie 2022 problemei stabilirii grilei notariale prin raportare la care se realizează evaluarea imobilelor în situația inexistenței unei decizii de compensare emise de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor în procedura administrativă.

23. Însă aceste dezlegări sunt relevante și cu privire la cererea ce a fost soluționată de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor printr-o decizie de invalidare. În acest context, instanța supremă a arătat că problema de drept expusă își găsește rezolvare prin coroborarea dispozițiilor art. 1 alin. (2), art. 16, art. 35 și art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, fiind evident că modalitatea de determinare a măsurilor compensatorii prin puncte este cea prevăzută în cadrul art. 21 alin. (6) din această lege. Atât timp cât nu există o decizie emisă în procedura administrativă, iar hotărârea judecătorească ține locul acestei decizii, art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 trebuie interpretat în sensul că măsurile compensatorii prin puncte trebuie determinate prin raportare la grilele notariale valabile pentru anul precedent pronunțării hotărârii judecătorești. Finalitatea urmărită de legiuitor a fost ca persoanele îndreptățite la obținerea de măsuri compensatorii să beneficieze de stabilirea unor despăgubiri compensatorii care să fie evaluate în funcție de grilele cele mai apropiate de momentul primirii efective a acestora.

24. În ilustrarea acestei orientări jurisprudențiale s-au atașat hotărâri judecătorești definitive ale *curților de apel Pitești, Constanța, Craiova, Cluj, Iași, Galați*, astfel: Decizia nr. 3.885 din 21 iunie 2023 în Dosarul nr. 3.076/109/2020 și Decizia nr. 3.766 din 15 iunie 2023 în Dosarul nr. 34.183/3/2019, ambele pronunțate de Curtea de Apel Pitești — Secția I civilă; Decizia nr. 157/C din 20 iunie 2024, pronunțată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă în Dosarul nr. 1.647/88/2019; Decizia nr. 142 din 12 aprilie 2022 în Dosarul nr. 670/101/2021 și Decizia nr. 407 din 14 noiembrie 2023 în Dosarul nr. 5.718/63/2022, ambele pronunțate de Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă; Decizia nr. 455 din 13 decembrie 2022 în Dosarul nr. 1.000/100/2021, Decizia nr. 24 din 30 ianuarie 2024 în Dosarul nr. 1.839/100/2022 și Decizia nr. 104 din 21 martie 2024 în Dosarul nr. 2.060/100/2022, toate pronunțate de Curtea de Apel Cluj — Secția I civilă; Decizia nr. 168 din 29 martie 2023 în Dosarul nr. 5.984/99/2021* și Decizia nr. 111 din 25 martie 2024 în Dosarul nr. 252/89/2023, ambele pronunțate de Curtea de Apel Iași — Secția civilă; Decizia nr. 61 din 4 aprilie 2024, pronunțată de Curtea de Apel Galați — Secția I civilă în Dosarul nr. 487/113/2023.

IV. Jurisprudența Curții Constituționale

25. În legătură cu modificările succesive aduse de legiuitor dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, Curtea Constituțională a pronunțat mai multe decizii.

26. Astfel, prin Decizia nr. 725 din 7 octombrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 959 din 19 octombrie 2020, Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate a Legii privind adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 72/2020 pentru suspendarea aplicării prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și instituirea unor măsuri tranzitorii, constatând încălcarea dispozițiilor art. 16 din Constituție.

27. Prin decizia menționată Curtea Constituțională a reținut, în esență (paragrafele 53 și 54), că realizarea unei distincții între cele două categorii de beneficiari ai despăgubirilor, sub aspectul modalității de evaluare a imobilelor, în condițiile în care valoarea unui imobil este aceeași, indiferent de destinatarul

despăgubirilor ce se acordă pentru acesta, nu își găsește nicio justificare prin prisma interpretării date de Curtea Constituțională principiului egalității și nediscriminării, contravenind dispozițiilor art. 16 din Legea fundamentală. În acest sens, Curtea Constituțională a observat că, în ceea ce privește persoanele în patrimoniul cărora a fost transmis, prin intermediul unor contracte cu titlu oneros, dreptul de a obține măsurile reparatorii, legiuitorul a realizat deja o diferențiere față de titularii originari ai dreptului de proprietate și de moștenitorii acestora, prin faptul că a reglementat exclusiv posibilitatea acordării unei despăgubiri constând într-un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului, excluzând, așadar, atât posibilitatea restituirii în natură, cât și pe cea a compensării integrale prin puncte, pe considerentul că măsurile de preluare abuzivă s-au răsfănt, direct sau indirect, doar asupra titularilor dreptului și moștenitorilor acestora. În consecință, Curtea a constatat că criteriul utilizat de legiuitor pentru stabilirea modalității de evaluare a imobilelor este unul pur subiectiv, care nu are nicio legătură cu beneficiarii despăgubirilor, și, prin urmare, contrar prevederilor art. 16 din Constituție.

28. Prin Decizia Curții Constituționale nr. 189 din 18 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 4 mai 2021, admitându-se excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 219/2020, s-au reținut următoarele:

„24. Conținutul normativ al prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, vizate de suspendarea dispusă prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 72/2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 412 din 19 mai 2020, era cel stabilit prin Legea nr. 22/2020 pentru modificarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și pentru completarea articolului 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 221 din 18 martie 2020. Potrivit acestuia, evaluarea imobilului care face obiectul deciziei se face prin utilizarea grilei notariale valabile la data emiterii deciziei de către Comisia Națională.

25. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 72/2020, s-a dispus suspendarea aplicării art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 în redactarea precizată, până la data de 1 martie 2021. Totodată, pe perioada suspendării, prin aceeași ordonanță de urgență s-a prevăzut revenirea la soluția legislativă anterioară adoptării Legii nr. 22/2020, potrivit căreia evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia.

26. Prin articolul unic din Legea de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 72/2020, care a format obiectul controlului exercitat de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 725 din 7 octombrie 2020, precizată, a fost modificat implicit art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, urmând ca, pe perioada suspendării, evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri să se facă diferențiat, prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia — în dosarele în care se acordă măsuri compensatorii altor persoane decât titularul dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia —, respectiv prin utilizarea grilei notariale valabile la data emiterii deciziei de către Comisia

Națională — în dosarele în care se acordă măsuri compensatorii titularului dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia, iar dreptul de proprietate nu a fost tranzacționat după preluarea abuzivă de stat a imobilului. (...)

28. Ulterior publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei nr. 725 din 7 octombrie 2020, a intrat în vigoare Legea nr. 219/2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1011 din 30 octombrie 2020, care, prin art. 1 pct. 1, a menținut, de principiu, soluția legislativă a cărei neconstituționalitate a fost constatată de Curtea Constituțională, consacrand o modalitate de reglementare similară celei cuprinse în Legea privind adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 72/2020 — în sensul că a instituit același dublu standard în privința modalității de evaluare a bunului imobil, în funcție de calitatea persoanei căreia i se acordă măsuri compensatorii —, soluție legislativă asupra căreia Curtea Constituțională s-a pronunțat prin decizia mai sus menționată.

29. Potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituție, deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii, astfel că, în situația în care instanța de control constituțional a constatat neconstituționalitatea unei anumite soluții legislative în controlul a priori de constituționalitate, nu este permis ca aceasta să devină parte a dreptului pozitiv prin intermediul unui alt act normativ, diferit de cel cu privire la care Curtea Constituțională s-a pronunțat. Or, în cazul de față, ulterior publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei nr. 725 din 7 octombrie 2020, Legea nr. 219/2020 a intrat în vigoare și a transpus în dreptul pozitiv o soluție legislativă care conservă viciul de neconstituționalitate al art. 1 pct. 1 din Legea privind adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 72/2020. O asemenea reglementare este contrară Deciziei nr. 725 din 7 octombrie 2020 și, prin urmare, nesocotește art. 147 alin. (4) din Constituție.”

29. Prin Decizia Curții Constituționale nr. 249 din 14 mai 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 848 din 26 august 2024, a fost respinsă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, reținându-se, în esență, că „inegalitatea de tratament juridic nu reprezintă un viciu de neconstituționalitate, fiind rezultatul unor regimuri juridice diferite, aplicate succesiv în timp, incidente în virtutea principiului *tempus regit actum*” (paragraful 27).

30. La paragraful 28 al deciziei menționate s-au reținut următoarele: „De altfel, art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 a fost modificat prin Legea nr. 193/2021 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 72/2020 pentru suspendarea aplicării prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și instituirea unor măsuri tranzitorii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 681 din 9 iulie 2021, astfel că, în prezent, acesta prevede că «Evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri se exprimă în puncte și se face prin aplicarea grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii deciziei de către Comisia Națională, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia. Un punct are valoarea de un leu». Mai mult, prin Decizia nr. 57 din 3 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1162 din 5 decembrie 2022, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat că într-un litigiu care are ca obiect contestația formulată împotriva deciziei de compensare emise de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 193/2021, se interpretează în sensul că evaluarea imobilului urmează să fie realizată prin raportare la grila notarilor

publici valabilă în anul anterior emiterii deciziei de compensare de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, ce constituie obiectul contestației judiciare.”

V. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

31. În legătură cu problema interpretării și aplicării dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 sunt de menționat următoarele decizii pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în mecanismele de unificare a practicii judiciare:

— Prin **Decizia nr. 80 din 12 noiembrie 2018** a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1080 din 20 decembrie 2018, s-a admis sesizarea privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, s-a dispus: „1. În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, în forma anterioară modificării acesteia prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2017, stabilește că: Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei de compensare se realizează prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și categoriei de folosință la data preluării acestuia, prevederile art. 21 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 nefiind aplicabile.

2. Dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2016, se aplică și cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești, având ca obiect decizii de compensare emise anterior intrării în vigoare a legii modificate.”;

— Prin **Decizia nr. 46 din 7 iunie 2021** a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 752 din 2 august 2021, s-a admis sesizarea privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, s-au stabilit următoarele: „Ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 189 din 18 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 4 mai 2021, dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 219/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, și-au încetat efectele și nu mai pot constitui temei juridic pentru cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești având ca obiect decizii de compensare emise anterior intrării în vigoare a legii modificate, nesoluționate definitiv la data publicării deciziei instanței de contencios constituțional în Monitorul Oficial.”;

— Prin **Decizia nr. 9 din 21 februarie 2022** a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 326 din 4 aprilie 2022, au fost respinse, ca inadmisibile, sesizările pentru pronunțarea unei hotărâri

prealabile, cu privire la următoarele chestiuni de drept: „În interpretarea dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, în situația unei contestații împotriva unei decizii emise de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, acordarea despăgubirilor se face prin aplicarea grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii propriu-zise a deciziei de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor sau prin aplicarea grilei notariale valabile pentru anul precedent rămânerii sale definitive?” și „care este grila notarială aplicabilă pentru evaluarea imobilelor care nu pot fi restituite în natură, în cazul litigiilor în care reclamantul solicită obligarea Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor la soluționarea dosarului prin emiterea unei decizii de compensare care să conțină numărul de puncte stabilit prin expertiza dispusă în cauză, ipoteza vizată fiind aceea în care Comisia nu a soluționat dosarul până la data introducerii acțiunii de către reclamant și nici ulterior, situație care nu este acoperită de textul art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, în forma în vigoare după modificarea dispusă prin Legea nr. 193/2021 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 72/2020 pentru suspendarea aplicării prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și instituirea unor măsuri tranzitorii?”, relevante fiind considerentele de la paragrafele 116 și 126—129 din decizie;

— Prin **Decizia nr. 26 din 9 mai 2022** a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 529 din 30 mai 2022, a fost respinsă, ca inadmisibilă, sesizarea pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, cu privire la următoarele chestiuni de drept: „A. Interpretarea efectelor Deciziei Curții Constituționale a României nr. 189 din 18 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 4 mai 2021, privitoare la declararea neconstituționalității dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, în sensul de a stabili dacă declararea neconstituționalității acestor dispoziții legale are ca efect repunerea în vigoare a normei juridice în forma sa anterioară modificării declarate neconstituțională, adică a art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum aceasta a fost modificată prin art. 1 pct. 2 din Legea nr. 22/2020 pentru modificarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și pentru completarea articolului 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România;

B. În situația în care răspunsul la prima întrebare este negativ, în baza art. 5 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, în aplicarea art. 1 alin. (2) și art. 16 din Legea nr. 165/2013, determinarea valorii măsurilor compensatorii se poate realiza în conformitate cu dispozițiile legale privitoare la situații asemănătoare, prevăzute de art. 566 sau art. 1.640 din Codul civil, ori în conformitate cu principiile generale ale dreptului sau prin aplicarea grilelor notariale în vigoare la data

soluționării definitive a cauzei?”, relevante fiind considerentele de la paragrafele 70—72 din decizie”;

— Prin **Decizia nr. 57 din 3 octombrie 2022** a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1162 din 5 decembrie 2022, s-a admis sesizarea privind pronunțarea unei hotărâri prealabile în sensul că: „În interpretarea dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 193/2021 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 72/2020 pentru suspendarea aplicării prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și instituirea unor măsuri tranzitorii, stabilește că, într-un litigiu care are ca obiect contestația formulată împotriva deciziei de compensare emise de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 193/2021 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 72/2020, se interpretează în sensul că evaluarea imobilului urmează a fi realizată prin raportare la grila notarilor publici valabilă în anul anterior emiterii deciziei de compensare de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, ce face obiectul contestației judiciare.”;

— Prin **Decizia nr. 48 din 26 iunie 2023** a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 13 septembrie 2023, a fost respinsă, ca inadmisibilă, sesizarea pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, cu privire la următoarea chestiune de drept: „În cazul litigiilor în care reclamantul solicită obligarea Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor la soluționarea dosarului prin emiterea unei decizii de compensare care să conțină numărul de puncte, atunci când aceasta nu a soluționat dosarul până la data introducerii acțiunii și nici ulterior, valoarea despăgubirilor exprimată în numărul de puncte se stabilește în funcție de valoarea actuală de piață a imobilului, valoarea imobilului conform grilei notariale aferente anului anterior sesizării instanței sau pronunțării hotărârii în primă instanță ori valoarea imobilului conform grilei notariale aferente anului 2013?”, relevante fiind considerentele de la paragrafele 102—109 din decizie.

VI. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului

32. Este de menționat Hotărârea din 8 noiembrie 2022, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Văleanu și alții împotriva României* (Cererea nr. 59.012/17 și alte 29 de cereri), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 561 din 22 iunie 2023, prezentând relevanță considerentele de la paragrafele 156, 157, 232 și 244.

VII. Opinia Colegiului de conducere al Curții de Apel Pitești

33. Punctul de vedere al Colegiului de conducere al Curții de Apel Pitești este în sensul celei de-a doua opinii exprimate în practica judiciară, argumentându-se că trebuie aplicat același raționament juridic expus în considerentele Deciziei nr. 48 din 26 iunie 2023 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în sensul că evaluarea imobilului trebuie să se realizeze prin raportare la valoarea înscrisă în grila notarială valabilă în anul precedent celui în care, pentru prima dată, se procedează la evaluarea imobilului de către instanța de judecată.

VIII. Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

34. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat ca fiind în litera și spiritul legii a doua orientare jurisprudențială, conform căreia s-a considerat că evaluarea imobilului se face prin raportare la valoarea înscrisă în grila notarială valabilă în anul precedent celui în care, pentru prima dată, se procedează la evaluarea imobilului fie de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, fie de către instanța de judecată.

35. Ministerul Public a arătat prin punctul de vedere formulat în scris că recursul în interesul legii îndeplinea condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 514 și 515 din Codul de procedură civilă, întrucât a fost formulat de unul dintre titularii prevăzuți de art. 514 din Codul de procedură civilă și acesta sesiza o problemă de drept reală, dezlegată neunitar în practica judiciară, dovedită prin hotărârile judecătorești definitive anexate actului de sesizare.

36. A considerat însă că, față de modificarea legislativă intervenită la data de 17 iulie 2024, ulterior Hotărârii nr. 17 din 11 iulie 2014 a Colegiului de conducere a Curții de Apel Pitești, sesizarea a devenit inadmisibilă, în raport cu prevederile exprese în vigoare ale art. 35 alin. (1) teza finală din Legea nr. 165/2013, astfel cum au fost completate prin Legea nr. 223/2024, din care rezultă că în procedura judecătorească cuantumul despăgubirilor se va stabili prin raportare la grila notarială valabilă în anul anterior pronunțării hotărârii judecătorești.

37. Prevederea legală intervenită la 17 iulie 2024 ce a urmărit completarea unei lacune a Legii nr. 165/2013 se aplică efectelor viitoare privind stabilirea cuantumului despăgubirilor prin raportare la grila notarială valabilă în anul anterior pronunțării hotărârii judecătorești, atunci când instanța stabilește atât acordarea dreptului la acordarea măsurilor reparatorii, cât și numărul de puncte care se acordă persoanei îndreptățite.

38. Modificările legislative recent intrate în vigoare consacră normativ orientarea jurisprudențială pe care Ministerul Public o consideră ca fiind în litera și spiritul legii.

IX. Opinia judecătorilor-raportori

39. Judecătorii-raportori au apreciat că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 21 alin. (6) raportat la art. 35 alin. (1) și (3) din Legea nr. 165/2013, grila notarială incidentă, în ipoteza în care instanța stabilește atât existența dreptului la măsuri reparatorii, cât și numărul de puncte care se acordă persoanei îndreptățite, este cea valabilă în anul anterior pronunțării hotărârii judecătorești.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

Asupra admisibilității recursului în interesul legii

40. Verificându-se regularitatea sesizării, se constată că Înalta Curte de Casație și Justiție a fost legal sesizată de Colegiul de conducere al Curții de Apel Pitești (conform Hotărârii nr. 17 din 11 iulie 2024), acesta având, potrivit dispozițiilor art. 514 din Codul de procedură civilă, *legitimare procesuală* pentru declanșarea mecanismului de unificare a practicii judiciare, în scopul interpretării și aplicării unitare a legii.

41. În privința cerințelor de formă ale promovării recursului în interesul legii, ele rezultă din prevederile art. 515 din Codul de procedură civilă, conform cărora acesta este „admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii”.

42. Ca atare, din cuprinsul normei procedurale menționate reiese că trebuie îndeplinite următoarele condiții pentru ca recursul în interesul legii să fie admisibil:

— sesizarea să aibă ca obiect o problemă de drept;

— problema de drept să fi fost dezlegată diferit de instanțele judecătorești;

— dovada soluționării diferite de către instanțele judecătorești să se facă prin hotărâri judecătorești definitive;

— hotărârile judecătorești definitive să fie anexate cererii.

43. Din analiza memoriului de sesizare cu recurs în interesul legii, precum și a documentelor anexate rezultă îndeplinirea cerințelor formale de admisibilitate anterior enumerate.

44. Astfel, potrivit celor arătate în cuprinsul actului de sesizare al Colegiului de conducere al Curții de Apel Pitești, precum și din anexele acestuia, reiese că la nivelul instanțelor naționale există *practică neunitară* în legătură cu interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 21 alin. (6) cu trimitere la procedura judiciară reglementată de art. 35 alin. (1) și (3) din Legea nr. 165/2013, în ceea ce privește determinarea grilei notariale incidente în ipoteza în care instanța stabilește atât existența dreptului la acordarea măsurilor reparatorii, cât și numărul de puncte care se acordă persoanelor îndreptățite, în situația existenței unei decizii de invalidare emise de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor.

45. Aceasta, în contextul în care unele instanțe au apreciat că trebuie să se raporteze la grila notarială din anul anterior emiterii deciziei de invalidare, de vreme ce trebuie asigurat un sistem unitar de evaluare (aplicabil, deopotrivă, atunci când există decizie de validare, totală ori parțială sau decizie de invalidare), în timp ce alte instanțe au considerat că trebuie să se țină seama de valoarea înscrisă în grila notarială din anul anterior pronunțării hotărârii judecătorești prin care se stabilesc, pentru prima dată, îndreptățirea la măsura reparatorie prin echivalent și acordarea punctelor în compensare.

46. Este vorba, în mod evident, de o *problemă de drept*, în sensul art. 515 din Codul de procedură civilă, care a suscitat jurisprudență neunitară, decurgând, în esență, din modalitatea în care au fost interpretate dispozițiile legale anterior menționate, punându-se accentul fie pe metoda de interpretare *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*, fie pe metoda de interpretare teleologică, urmărindu-se scopul reglementării, acela de a se asigura realizarea drepturilor persoanei îndreptățite, care nu trebuie să fie dezavantajată de soluția obținută în faza procedurii administrative, care îi neagă, în mod nelegal, dreptul la măsuri compensatorii.

47. De asemenea, dovada soluționării diferite, prin hotărâri judecătorești definitive, s-a făcut potrivit materialului anexat sesizării de recurs în interesul legii.

48. Sesizarea își păstrează caracterul admisibil chiar în contextul în care, la trei zile de la înregistrarea acesteia pe rolul instanței supreme, a intrat în vigoare Legea nr. 223/2024, care a completat art. 35 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, cu dispoziția conform căreia „*În procedura judecătorească, cuantumul despăgubirilor se va stabili prin raportare la grila notarială valabilă în anul anterior pronunțării hotărârii judecătorești*”.

49. Aceasta întrucât practica judiciară neunitară a apărut în legătură cu interpretarea și aplicarea normei art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, care, neacoperind, prin ipotezele ei de reglementare, cele două etape ale procedurii reparatorii (administrativă și judiciară), a suscitat opinii jurisprudențiale diferite, fără ca această normă să fi făcut însă obiectul modificării sau completării prin legea anterior menționată.

50. În felul acesta, instanța supremă își păstrează atributul constituțional de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii [art. 126 alin. (3) din Constituția României] în caz de jurisprudență divergentă, atribut constituțional diferit, în mod evident, de cel al puterii legiuitoare, care are competența de a adopta legi în scopul reglării relațiilor sociale pentru viitor, fără a interfera cu atributul puterii judecătorești, chemată ca, prin utilizarea metodelor și a argumentelor de interpretare, a principiilor de drept incidente, să dea sensul corect al unei dispoziții neclare sau insuficiente.

51. Totodată, admisibilitatea sesizării este justificată și prin aceea că dispozițiile în materia recursului în interesul legii nu prevăd o astfel de soluție (a inadmisibilității), atunci când, date

fiind premisele declanșării acestui mecanism de unificare jurisprudențială, ar interveni ulterior un eveniment legislativ, ci, în sensul art. 518 din Codul de procedură civilă, este reglementată doar încetarea aplicabilității efectelor deciziei în interesul legii „la data modificării, abrogării sau constatării neconstituționalității dispoziției legale care a făcut obiectul interpretării”.

52. Împrejurarea că prin aplicarea noii reglementări se poate ajunge la orientarea univocă a jurisprudenței pentru viitor reprezintă un aspect de aplicare a legii în timp, în competența instanțelor de judecată investite cu astfel de litigii, iar nu unul de admisibilitate a sesizării, care se greșează pe îndeplinirea cumulativă a tuturor condițiilor prevăzute de art. 515 din Codul de procedură civilă.

Asupra fondului recursului în interesul legii

53. Problema de drept care a generat practică neunitară este reprezentată, cum s-a menționat, de modalitatea de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, în ipoteza în care este emisă decizie de invalidare de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, cu motivarea că nu s-a făcut dovada calității de persoană îndreptățită, decizie atacată cu contestație în condițiile art. 35 din același act normativ.

54. În procedura judiciară declanșată de contestația astfel formulată, instanța este investită, deopotrivă, cu chestiunea verificării și stabilirii calității de persoană îndreptățită la măsuri reparatorii prin echivalent (măsura compensării prin puncte), precum și cu aceea a determinării întinderii acestui drept la despăgubire (respectiv a stabilirii numărului de puncte de compensare).

55. Pe acest din urmă aspect, care vizează punctele de compensare, instanțele de judecată au dezvoltat o practică divergentă, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, pornind de la modalitatea de redactare a textului, care vizează, în mod expres, „aplicarea grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii deciziei de către Comisia Națională, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia”, fără a se face vreo referire la situația în care organul jurisdicțional este cel chemat să judece fondul unei asemenea cereri, după ce constată caracterul nelegal al deciziei de invalidare a Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, și, deci, îndreptățirea contestatorului la măsuri reparatorii.

56. Astfel, într-o opinie s-a considerat că instanța urmează să se raporteze la aceeași grilă notarială, pe care trebuia să o aibă în vedere Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, în ipoteza în care ar fi soluționat favorabil cererea (deci, n-ar fi adoptat o decizie de invalidare), cu argumentarea că dispoziția legală nu distinge după cum decizia Comisiei Naționale este de validare totală, parțială sau de invalidare. Ca atare, trebuie stabilite punctele compensatorii în funcție de grila notarială valabilă în anul anterior emiterii deciziei de invalidare.

57. În felul acesta s-ar asigura aplicarea unui sistem unitar de evaluare, fiind indiferentă natura deciziei emise de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor (de admitere și validare sau de invalidare a propunerii unității deținătoare/entității investite de lege cu soluționarea notificării), câtă vreme dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 nu disting în funcție de soluțiile adoptate în procedura administrativă.

58. În cea de-a doua opinie se consideră, dimpotrivă, că în ipoteza unei decizii de invalidare emise de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, instanța care soluționează favorabil contestația persoanei care se consideră îndreptățită, stabilind așadar, pentru prima dată, dreptul acesteia la măsuri reparatorii, trebuie să se raporteze la grila notarială valabilă în anul precedent pronunțării hotărârii judecătorești.

59. Instanța fiind cea chemată să verifice jurisdicțional și să stabilească îndreptățirea contestatorului la măsuri reparatorii, în cazul în care găsește întemeiată pretenția, se pronunță nu doar asupra existenței dreptului în patrimoniul părții, ci și asupra întinderii acestui drept (adică, a numărului de puncte compensatorii). Întrucât instanța soluționează pe fond notificarea, raportarea trebuie făcută la grila notarială valabilă în anul anterior pronunțării hotărârii, în felul acesta dându-se eficiență voinței legiuitorului, care a fost aceea ca persoana îndreptățită să fie despăgubită la o valoare cât mai apropiată de cea a momentului stabilirii despăgubirii.

60. Instanțele care au adoptat acest *al doilea punct de vedere* au procedat corect, în acord cu scopul reglementării, care vizează realizarea drepturilor persoanelor îndreptățite la o valoare cât mai apropiată de cea a imobilului care nu le-a putut fi restituit în natură și pentru care se datorează măsuri reparatorii în compensare. Or, aceste despăgubiri, care se datorau dintru început, dar nu au fost recunoscute ca atare din cauza unei decizii de invalidare a organului administrativ, care s-a dovedit a fi nelegală, nu pot fi diminuate prin raportare la valorile rezultate dintr-o grilă notarială care nu mai este de actualitate la momentul la care instanța stabilește dreptul părții și întinderea acestuia.

61. În același timp, întrucât prin contestația formulată împotriva deciziei de invalidare se urmărește, cum s-a arătat, recunoașterea dreptului de creanță (având ca obiect punctele compensatorii), este firesc ca la determinarea acestuia instanța să aibă în vedere, în rezolvarea raportului litigios, criteriile actuale, pe baza cărora să se realizeze o determinare în prezent a întinderii dreptului. De aceea, trimiterea la grila notarială din conținutul art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 nu poate fi înțeleasă decât în sensul grilei anterioare pronunțării hotărârii judecătorești, cea care înlocuiește decizia de invalidare a Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor (pe care o anulează, în urma admiterii contestației).

62. De vreme ce numărul punctelor compensatorii se stabilește în cadrul procedurii judiciare — nefiind, așadar, definitivată soluția la momentul emiterii deciziei de invalidare a Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, pentru a se considera că acesta este reperul temporal care interesează sub aspectul grilei notariale de luat în considerare —, în mod adecvat unei situații juridice în desfășurare îi sunt aplicabile criteriile actualizate (grila din anul precedent pronunțării hotărârii), iar nu repere temporale depășite (respectiv grila pe care ar fi trebuit să o aibă în vedere Comisia Națională dacă ar fi adoptat o soluție corectă de recunoaștere a dreptului și de stabilire a măsurilor reparatorii).

63. Aprecierea conform căreia decizia emisă inițial de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, indiferent de soluția pe care ar conține-o (validare totală, parțială, invalidare), ar trebui să reprezinte singurul reper pentru stabilirea grilei notariale în funcție de care să se evalueze măsurile compensatorii, întrucât reprezintă un criteriu obiectiv, care ar asigura astfel un sistem unitar de evaluare, eliminând eventualele discriminări care pot apărea, este una eronată, care nu ține seama, *pe de o parte*, de scopul reglementării și, *pe de altă parte*, de împrejurarea că persoana îndreptățită care își vede pretențiile soluționate în procedura administrativă (prin decizie de validare) nu se află în aceeași situație juridică cu cel care, pentru a obține recunoașterea drepturilor, trebuie să declanșeze și o procedură judiciară.

64. În timp ce decizia de validare concretizează un drept de creanță, care poate fi valorificat (în numerar sau prin emiterea titlurilor de plată, conform art. 31 din Legea nr. 165/2013), în cea de-a doua situație partea trebuie să parcurgă încă o procedură judiciară și, dacă va avea câștig de cauză, hotărârea ce se va pronunța va reprezenta un titlu de creanță pentru aceasta.

65. Ca atare, principiul nediscriminării, care presupune, ca premisă, existența acelorași situații obiective pentru a nu da drept la tratament juridic diferit, nu poate fi invocat pentru a se susține o „aplicare *ad litteram*” a dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, adică aplicarea întotdeauna a grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii deciziei Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, indiferent de modalitatea în care această comisie națională a soluționat solicitarea de validare a dispoziției/deciziei emise în procedura administrativă de unitatea deținătoare/entitatea investită cu soluționarea notificării.

66. În ceea ce privește scopul reglementării, el trebuie pus în corelație cu împrejurarea că adoptarea Legii nr. 165/2013 s-a realizat pentru transpunerea în dreptul intern a exigențelor și recomandărilor Curții Europene a Drepturilor Omului în materia restituirii proprietăților, mai exact, în urma pronunțării Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010 în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, prin care s-a stabilit în sarcina statului român obligația implementării unor proceduri simplificate și eficiente, întemeiate pe măsuri legislative și pe o practică judiciară și administrativă coerente, care să asigure sistemului de despăgubiri o previzibilitate sporită, precum și acordarea acestora de o manieră echitabilă (statul român optând, în cadrul marjei de apreciere, pentru acordarea lor integrală, dar cu un anumit sistem de referință al evaluării, constând în grila notarială).

67. Or, instanța supremă s-a pronunțat de mai multe ori, în cadrul mecanismului de unificare prealabilă, în legătură cu determinarea despăgubirilor atunci când Comisia Națională nu emite decizie de compensare, arătând de ce, în asemenea situații, relevantă este grila notarială din anul precedent pronunțării hotărârii.

68. Argumentele folosite sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, și în situația în care decizia atacată este una de invalidare, întrucât, în ambele ipoteze, persoanei care se consideră îndreptățită nu i-a fost recunoscut dreptul, așa încât instanța este cea care, în funcție de rezultatul verificării jurisdicționale, stabilește, pentru prima dată, dreptul și întinderea acestuia.

69. Astfel, s-a statuat că, *„Atât timp cât (...) nu există o decizie emisă în procedura administrativă, iar hotărârea judecătorească ține locul acestei decizii, art. 21 alin. (6) trebuie interpretat în sensul că măsurile compensatorii prin puncte trebuie determinate prin raportare la grilele notariale valabile pentru anul precedent pronunțării hotărârii judecătorești”* și că *„Finalitatea urmărită de legiuitor a fost ca persoanele îndreptățite la obținerea de măsuri compensatorii să beneficieze de stabilirea unor despăgubiri compensatorii care să fie evaluate în funcție de grilele cele mai apropiate de momentul primirii efective a acestora”* (Decizia nr. 9 din 21 februarie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, paragrafele 126 și 128).

70. Aceeași dezlegare în legătură cu identificarea criteriului temporal de evaluare, în situația în care nu există o decizie de compensare, iar persoana care se consideră îndreptățită a inițiat demersul judiciar, conform art. 35 alin. (2) și (3) din Legea nr. 165/2013, a fost reiterată și în Decizia nr. 48 din 26 iunie 2023 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept (paragrafele 102—104), subliniindu-se că *„Numai o asemenea interpretare (...) corespunde scopului și rațiunii normelor juridice menționate”*, întrucât un asemenea sistem de evaluare reflectă *„valoarea bunului supus măsurii de restituire, în conformitate cu principiile care stau la baza acordării măsurilor compensatorii înscrise în art. 2 din Legea nr. 165/2013”*.

71. De asemenea, instanța de contencios european a considerat relevant, în analiza pe care a făcut-o pe aspectul cuantumului despăgubirilor acordate în temeiul Legii

nr. 165/2013 (Hotărârea din 8 noiembrie 2022, pronunțată în Cauza *Văleanu și alții împotriva României*, paragraful 237), faptul că decizia legiuitorului național a fost *„de a garanta că nivelul despăgubirilor rămâne legat, în mod rezonabil — chiar dacă la un nivel minim — de valoarea de piață a proprietății la momentul emiterii deciziei de despăgubire”*.

72. Așadar, într-o interpretare istorico-teleologică a dispoziției art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, trebuie subliniat contextul în care a fost adoptat acest act normativ (cum s-a arătat, ca urmare a pronunțării de către instanța de contencios european a Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010 în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*), scopul sau finalitatea urmărită de legiuitor fiind în sensul celor indicate în hotărârea menționată (paragraful 216), respectiv adoptarea de măsuri pentru realizarea efectivă și rapidă a dreptului la restituire în materia imobilelor preluate abuziv.

73. Or, efectivitatea dreptului la despăgubiri presupune și stabilirea lui într-un cuantum cât mai apropiat de valoarea bunului imposibil de restituit în natură, ceea ce nu se poate realiza decât printr-un reper temporal determinat corect, la un moment cât mai apropiat de cel în care urmează ca dreptul să devină unul concret.

74. De asemenea, *interpretarea sistematică sau contextuală* conduce la aceeași concluzie, câtă vreme dispozițiile art. 2 din Legea nr. 165/2013, reglementând principiile care stau la baza acordării măsurilor reparatorii, fac referire și la principiul echității, care presupune, în mod evident, un nivel al despăgubirilor cât mai aproape de cel al valorii bunului supus măsurii compensatorii (și, deci, evaluat după repere apropiate de data pronunțării hotărârii).

75. În același sens, concluzia este impusă și de *argumente de analogie (ubi eadem est legis ratio, ibi eadem legis dispositio)*, întrucât, deși dispoziția legală nu face referire la ipoteza în care instanța este cea care soluționează notificarea, ci doar la situația soluționării acesteia în procedura administrativă, rațiunea normei rămâne aceeași și pentru procedura judiciară, astfel încât evaluarea jurisdicțională a instanței nu poate ignora textul de lege incident situației de fapt, la fel ca în ipoteza în care rezolvarea pretențiilor s-ar fi realizat în procedura administrativă (fără să mai fie necesară parcurgerea unei etape judiciare ulterioare).

76. În fine, faptul că acesta este înțelesul dispoziției legale, spre care conduce aplicarea tuturor metodelor și argumentelor de interpretare menționate anterior, rezultă, o dată în plus, și din intervenția pe care a realizat-o legiuitorul, pentru a curma orice controversă interpretativă, prin adoptarea Legii nr. 223/2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 693 din 17 iulie 2024, potrivit căreia s-a completat art. 35 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, în sensul că *„În procedura judecătorească, cuantumul despăgubirilor se va stabili prin raportare la grila notarială valabilă în anul anterior pronunțării hotărârii judecătorești”*.

77. Fiind vorba despre o modificare legislativă care a intrat în vigoare după sesizarea instanței supreme cu prezentul recurs în interesul legii, dezlegarea problemei de drept care a generat practică neunitară a presupus analiza pe baza argumentelor dezvoltate în considerentele acestei decizii, trimiterea la noua dispoziție legală realizându-se doar pentru a întări raționamentul expus anterior. În mod evident însă această normă își poate găsi incidența, cu respectarea principiilor aplicării legii în timp, în cazul litigiilor aflate în desfășurare în fața instanțelor de judecată, unde situația juridică este una în curs de constituire, surprinsă de legea civilă nouă, de imediată aplicare (în acord cu dezlegările date de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în legătură cu modificările succesive care au fost aduse dispozițiilor art. 21 din Legea nr. 165/2013 — a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 80 din 12 noiembrie 2018, paragraful 66; Decizia nr. 46 din 7 iunie 2021, paragrafele 95—98; Decizia nr. 26 din 9 mai 2022, paragrafele 70, 71).

78. Pentru toate aceste considerente, fiind întrunite dispozițiile art. 514, 515 din Codul de procedură civilă, în temeiul dispozițiilor art. 517 alin. (1) din același cod,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Pitești și, în consecință, stabilește că: În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 21 alin. (6) raportat la art. 35 alin. (1) și (3) din *Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare*, grila notarială incidentă, în ipoteza în care instanța stabilește atât existența dreptului la măsuri reparatorii, cât și numărul de puncte care se acordă persoanei îndreptățite, este cea valabilă în anul anterior pronunțării hotărârii judecătorești.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 21 octombrie 2024.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Repana

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.

Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

